

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

"Tasdiqlayman"

O'quv ishlari bo'yicha prorektor

A. Esanov

2024 yil

UMUMIY PSIXOLOGIYA

fani

SILLABUS

sirtqi bo'lim uchun

- Bilim sohasi:** - 100 000 - Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi: - 110 000 - Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi: - 60310300 – Psixologiya

Termiz -2024

MODUL / FAN SILLABUSI
Pedagogika va ijtimoiy fanlar fakulteti
60310300 – Psixologiya

Fan nomi:	Umumiy psixologiya	
Fan turi:	Majburiy	
Fan kodi:	UPS1123424	
Yil:	2024-2025	
Semestr:	I- II	
Ta'lim shakli:	sirtqi	
	<i>Semestr</i>	
	I semestr	II semestr
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	60	180
Auditoriya soati	8	24
Ma'ruza	4	12
Seminar	4	12
Mustaqil ta'lim	52	156
Kredit miqdori:	2	6
Baholash shakli:	Sinov va imtihon	
Fan tili:	O'zbek	
Fan maqsadi (FM)		
FM1	<p>Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda umumiy psixologik bilimlarni shakllantirish, voqelik va jamiyatdagi voqea-hodisalarning, shaxsning o'zida kechadigan jarayonlar va psixologik bilimlarni shakllantirish, ularni jamiyat hayotida umumiy psixologik hodisalar, holatlar va jarayonlarning mohiyatini tahlil etishga, shaxsning kamoloti va unga ta'sir ko'rsatuvchi omillar, uning individual psixologik xususiyatlari, emotsional va irodaviy sifatlarini tahlil etishga o'rgatishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - Umumiy psixologiya fanini o'qitish vazifakari quyidagilarni hal etishga qaratilgan:</p> <ul style="list-style-type: none">-inson ruhiyatini psixologik tahlil etish;-umumiy psixologiya fanining jamiyat va shaxs kamolotidagi o'rnini talabalarga tushuntirish;-voqea va hodisalarni psixologik nuqtai nazardan tahlil va tadqiq etish malakasini hosil etish;-inson psixologiyasini umumiy ilmiy asoslarini o'rgatishni;-jamiyat va shaxs orasidagi munosabatning psixologik qonuniyatlari asosida rivojlantirishni;-umumiy psixologiya fani bo'limlari bo'yicha (psixikaning evolyusion	

	taraqqiyoti, shaxs psixologiyasi, ichki regulyatsiya, sezgi va idrok, diqqat va xotira, tafakkur va nutq) psixologik bilimlarni tahlil etish, ularning qonuniyatlarini mashg'ulot jarayonida talqil qilish.
Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Umumiy psixologiya (UPS1123424)
2.	Oliy nerv faoliyati va markaziy nerv sistemasi fiziologiyasi (ONFB104)
Ta'lim natijalari (TN)	
	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Umumiy psixologiya fanining nazariy asoslari va inson psixikasining umumiy qonuniyatlarini tadqiq etish uchun amaliy materiallar bilan qurollantirish;
TN2	Talabalarni inson psixologiyasining o'ziga xos fiziologik, psixologik, ijtimoiy-psixologik xususiyatlari haqidagi bilimlar bilan tanishtirish;
TN3	Inson psixikasi rivojlanishining ijtimoiy-psixologik jihati, Psixik jarayonlar va miyaning o'zaro aloqadorligi bo'yicha ma'lumotlar berishdan iborat
	<i>Ko'nikmalar jihatidan:</i>
TN4	Hayvonlarning psixik faoliyatini ontogenezda rivojlanishi. Hayvonot olamida psixik funksiyalar evolutsiyasini tushunish va tahlil qilish.
TN5	Shaxs psixologiyasining metodologik prinsiplari, shaxs rivojlanishi va munosabatlari jarayonida yuzaga keladigan muammolarni hal qilish bo'yicha amaliy ko'nikma va malakalarni shakllantirish.
TN6	Psixologiyada shaxsni o'rganish nazariyalariga oid bilimlarni hisobga olishni biladi.
TN7	Shaxs rivojlanishining individuallik xususiyatlari va ularning roli va xususiyatlarni hisobga olish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak.
Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) I-semestr	
M1.1	Evolyusion psixologiyaga kirish. Ilmiy va hayotiy psixologiyani o'zaro hamkorligi. Psixikani rivojlanish bosqichlari.
M1.2	Shaxsni evolyusion jihatdan rivojlanishi. Inson psixikasini ontogenezda rivojlanishi. Psixika va miya. Psixik jarayonlar va miyaning o'zaro aloqadorligi. Harakat inson faoliyatning birligi sifatida. Xatti-harakat qurilmalari. Faoliyat va operatsiyalar.
II -semestr	
M2.1	Shaxs psixologiyasining metodologik prinsiplari. Faollik prinsipi va unga doir uch yondashuv. Shaxs psixologiyasi, ko'p qirraligi. Klassik psixoanaliz va uning modifikatsiyalari
M2.2	Shaxs psixologiyasiga yondashuvlar. Psixologiyada shaxsning o'rganishlar

M2.3	Shaxs ekzistensial psixologiyasi. Shaxsga faktorli yondashuvlar
M2.4	G.Yu.Ayzenk nazariyasi. Shaxsning kognitiv nazariyalari
M2.5	Har xil psixologiya maktablarida shaxs nazariyalari. Rus psixologiyasida shaxsga yondashuvlar. Sharq psixologiyasida shaxs muammosi
M2.6	Shaxs taraqqiyotini davrlarga bo'lish. Shaxs rivojlanishining individuallik xususiyatlari va ularning roli. Temperament. Psixologiyada xarakter muammosi. Shaxsning instrumental darajalari: qobiliyatlar haqida tushuncha.

Mashg'ulotlar shakli: seminar mashg'ulot I-semestr

S1	Evolyusion psixologiyaga kirish. Ilmiy va xayotiy psixologiyani o'zaro hamkorligi. Psixikaning evolutsiyasi va vujudga kelishi. Psixikani rivojlanish bosqichlari.
S2	Shaxsni evolyusion jihatdan rivojlanishi. Kognitiv jarayonlarni shakllanishi. Insonda aks ettirish darajalari. Psixik jarayonlarni shakllanishida tilning ahamiyati. Muloqotning tizimi. Psixik jarayonlar va miyaning o'zaro aloqadorligi. Harakat inson faoliyatning birligi sifatida. Xatti-harakat qurilmalari. Inson psixikasini ontogenezda rivojlanishi.

II -semestr

S2.1	Shaxs psixologiyasining metodologik prinsiplari. Faollik prinsipi va unga doir uch yondashuv. Shaxs psixologiyasi, ko'p qirraligi. Shaxs tipologiyasiga yondashuvlar. Psixologiyada shaxsning o'rganishlar nazariyasi
S2.2	Gumanistik psixologiyada shaxs. Shaxs ekzistensial psixologiyasi. Shaxsga faktorli yondashuvlar
S2.3	G.Yu.Ayzenk nazariyasi. Shaxsning kognitiv nazariyalari. Har xil psixologiya maktablarida shaxs nazariyalari
S2.4	Rus psixologiyasida shaxsga yondashuvlar. Sharq psixologiyasida shaxs muammosi
S2.5	Shaxs taraqqiyotini davrlarga bo'lish
S2.6	Shaxs rivojlanishining individuallik xususiyatlari va ularning roli. Temperament. Psixologiyada xarakter muammosi. Shaxsning instrumental darajalari: qobiliyatlar haqida tushuncha. Sotsiogenezda shaxs

Mustaqil ta'lim (M) I-semestr

1	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uy vazifalarini konspektlashtirish	8 soat
2	Psixologik o'yinlar, masalalar (kazuclar) tuzish	8 soat
3	Berilgan manbalarni tarjima qilish	8 soat
4	Mavzularga oid testlar tuzish	8 soat

5	Konferensiya va anjumanlarga tezis tayyorlash	6 soat
6	Shaxs psixologiyasi davrlariga oid esse yozish	6 soat
7	Mustaqil ta'lim mavzulari bo'yicha taqdimot yaratish	8 soat

Mustaqil ta'lim (M) 2- semestr		
1	Seminar mashg'ulotlariga tayyorgarlik ko'rish va uy vazifalarini konspektlashtirish	30 soat
2	Psixologik o'yinlar, masalalar (kazuclar) tuzish	10 soat
3	Berilgan manbalarni tarjima qilish	30 soat
4	Mavzularga oid testlar tuzish	30 soat
5	Konferensiya va anjumanlarga tezis tayyorlash	30 soat
6	Umumiy psixologiya davrlariga oid esse yozish	6 soat
7	Mustaqil ta'lim mavzulari bo'yicha taqdimot yaratish	20 soat

Asosiy adabiyotlar	
1	Muxamedova D.G., Mullaboyeva N.M. Umumiy psixologiya. -T., O'zMU. -2018, -370 b.
2	Myers D.G. Psychology. Ninth Edition. – Worth Publishers, 2019. – 910
3	G'oziev E.G'. Umumiy psixologiya. T.: O'qituvchi, 2018.
Qo'shimcha adabiyotlar	
1	Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: "O'zbekiston", 2017. – 488 b.
	David F. Lohman, Joni M. Lakin. Reasoning and Intelligence. New York: Cambridge University Press.- 2009.
13	G'oziev E.G'. Psixologiya. -T., O'zMU «Universitet», 2003.
18	Ж.Годфруа. Что такое психология? М. 1999 г. 2-том.
24	Клонингер С. Теория личности: познание человека. -СПб.: Питер. 2003. -720 с.
25	Леонтев А. Н. Деятелност. Сознание. Личност. М: Изд-во полит, литературы.2005. 304 с.
30	Общая психология и психология личности/ под.ред. А.А.Реан.-М.:АСТ: Астрел;СПб.:Прайм-Эврознак,2009.-639 стр.
31	Петровский А. В., Ярошевский М. Г. Основы теоретической психологии. М., 1998.
33	Реан А. А. Психология изучения личности: Учеб. пособие. — СПб., Изд-во Михайлова В. А., 1999. — 288 с.
34	Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии. М., 1989.
37	Узнадзе Д. Н. Общая психология / Пер. с грузинского Э.Ш.Чомахидзе; Под ред. И. В. Имедадзе. — М.: Смысл; СПб.: Питер, 2004. — 413 стр

Talabanning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlarga asoslaniladi:

5 baho (90-100) olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javib berish lozim:

- Fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olish;
- Fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon etib olish;
- Berilgan savollarga aniq va lo'nda javob berib olish;
- Konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- Mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- Fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;

4 baho (70-89) olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javib berish lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- Fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- Fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa;

3 baho (60-69) olish uchun talabanning bilim darajasi quyidagilarga javib berish lozim:

- Fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- Fandagi mavzularni to'g'ri doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga

Bayon qilish ravon bo'lmasa;

fan bo'yicha berilgan savollarga mujmal va chalkash javoblar olinmasa;

fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

quyidagi hollarda talabanning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho (0-59) baholanishi mumkin:

fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;

fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;

fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risi ma'lumot

Muallif:	Maqsuda Norbosheva, psixologiya fanlari falsafa doktori (PhD), dotsent
E-mail:	maqsuda_pedagog@mail.ru
Tashkilot:	Termiz iqtisodiyot va servis universiteti, "Pedagogika va psixologiya" kafedrasida
Taqrizchilar:	A.Qodirova - TerDU, Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent R.Almardonova - TISU, Pedagogika va psixologiya kafedrasida dots.v.b., Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Mazkur fan sillabusi Pedagogika va psixologiya kafedrasining 2024 yil "24" 08 dagi "1"-son yig'ilishida muhokama qilingan va fakultet Kengashiga tavsiya etilgan.

Mazkur fan sillabusi Pedagogika va ijtimoiy fanlar fakul'tetining 2024 yil "28" 08 dagi "1"-son yig'ilishida muhokama qilingan va fakultet Kengashiga tavsiya etilgan.

Mazkur fan sillabusi universitet o'quv-uslubiy Kengashining 2024 yil "30" 08 dagi "1"-son yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan va o'quv jarayoniga foydalanishga tavsiya etilgan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Z. To'rayev

Fakultet dekani

S. Bozorov

Kafedra mudri

T. Avliyoqulov

Tuzuvchi

M. Norbosheva

